

ULUSLARARASI SOSYAL ARAŐTIRMALAR DERĐİŐİ THE JOURNAL OF INTERNATIONAL SOCIAL RESEARCH

Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi / The Journal of International Social Research
Cilt: 13 Sayı: 72 Ağustos 2020 & Volume: 13 Issue: 72 August 2020
www.sosyalarastirmalar.com Issn: 1307-9581

YAZ VE KIŞ SPOR OKULUNA DEVAM EDEN ÇOCUKLARIN FUTBOL VE BASKETBOL BRANŞINI SEÇMELERİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER

FACTORS AFFECTING CHILDREN CONTINUING THE SUMMER AND WINTER SPORTS SCHOOL CHOOSE THE FOOTBALL AND BASKETBALL BRANCH

Hakan SUNAY*
Bayram KAYA**
Murat APAYDIN***
Ziya BAHADIR****

Öz

Spor, evrensel kültürün parçası olarak farklı dindeki, dildeki ve ırktaki insanları bir araya getiren önemli bir araçtır. Büyüme ve gelişme çağındaki çocukların beden, zihnen ve ruhen sağlıklı büyüebilmeleri için spor çok önemli bir uğraş olarak görülmektedir. Çocukların spor branşını seçmesinde yakın çevresindeki insanların rolü büyüktür. Araştırmanın evreni futbol ve basketbol branşında yaz ve kiő spor okuluna devam eden 7-12 yaş grubu çocuklarıdır. Araştırmanın çalışma grubunu ise bu okullara devam eden 287 gönüllü, futbol ve basketbol branşındaki öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmada betimsel tarama yöntemi kullanılmıştır. Sunay ve arkadaşları (1996) tarafından geliştirilen Branş Katılım Ölçeği 27 maddeden ve 3 alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçek, Kayseri Büyükşehir Belediye'sinin organize ettiği Yaz ve Kiő Spor Okuluna devam eden 7-12 yaş grubundaki çocuklara uygulanmıştır. Veriler normal dağılım göstermiş ve parametrik testlerin yapılmasına karar verilmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin ölçekten aldıkları puanlar; frekans, yüzde, aritmetik ortalama, standart sapma, İkili değişkenlerde bağımsız örneklem için t- testi, çoklu değişkenlerde tek yönlü varyans analizi uygulanmıştır. Sonuç olarak, öğrencilerin branş seçiminde Beden eğitimi öğretmenlerinin etkili olmadığı, buna karşın anne-baba ve kardeşlerin etkisi 4,0488 ortalama ile yüksek olduğu tespit edilmiştir. Branş seçiminde arkadaş ve akran grubunun etkisi ise 3,5540 ortalama ile orta düzeyde olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yaz ve Kiő Spor Okulu, Spor Branş Seçimi, Basketbol, Futbol.

Abstract

Sport is an important tool that brings together people of different religions, languages and races as part of universal culture. Sport is seen as a very important effort for children in the age of growth and development to grow healthily, physically and mentally. People in the immediate surroundings have a big role in the selection of sports. The universe of the research is 7-12 age group children attending summer and winter sports school in football and basketball branch. The study group of the research consists of 287 volunteers, students in football and basketball branches attending these schools. Descriptive scanning method was used in the research. The Branch Participation Scale, developed by Sunay et al. (1996), consists of 27 items and 3 sub-dimensions. The scale was applied to children in the 7-12 age group attending the Summer and Winter Sports School organized by Kayseri Metropolitan Municipality. The data showed normal distribution and it was decided to perform parametric tests. The scores of the students participating in the research from the scale; frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, t-test for independent samples in binary variables, one-way variance analysis in multiple variables. As a result, it was determined that Physical education teachers were not effective in the selection of the branches of the students, whereas the impact of parents and siblings was high with an average of 4.0488. It was concluded that the effect of friend and peer group in the branch selection was moderate with an average of 3,5540.

Keywords: Summer and Winter Sports School, Sport Branch Selection, Basketball, Football.

* Ankara Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Spor Yöneticiliği Bölümü Öğretim Üyesi, orcid.org/0000-0001-5139-1492

** Ankara Üniversitesi Spor Bilimleri Doktora Öğrencisi, orcid.org/0000-0003-0249-5572

*** Erciyes Üniversitesi Spor Bilimleri Doktora Öğrencisi, orcid.org/0000-0002-7780-5849

**** Erciyes Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Rekreasyon Bölümü Öğretim Üyesi, orcid.org/0000-0002-6185-7791

1.Giriş

Spor, evrensel kültürün parçası olarak farklı dindeki, dildeki ve ırktaki insanları bir araya getiren önemli bir araçtır (Tükenmez, 2009). Spor, insanların doğayla savaşırken kazandıkları beceriler, boş zamanın artışıyla beraber tek ya da grup halinde barışçıl bir biçimde estetik, teknik, fiziksel olarak oynadıkları oyunlardır (Fişek, 1983). Voigt (1998) sporu, bireyin isteğine bağlı olarak egemen değerler ve normlar eşliğinde bedensel hareketler olarak tanımlamıştır. Bireyleri sosyal, mental ve bedensel olarak geliştiren spor ayrıca kişilerde liderlik vasfının da ortaya çıkmasına yardımcı olur (Sunay ve Saracaloğlu, 2003).

Günümüzde spor, ülkeler arasında siyasi, ekonomik, ve kültürel rekabet haline gelmiştir. Bu rekabet insanları kaynaştırmaya, dostluğa ve tanıştırmaya yöneltirken diğer taraftan da insanlar arasında rekabet ve çekişmeye sebebiyet verebilmektedir. Bu durum sporun önemini bir kez daha ortaya koymaktadır (Akpınar, 1998).

Tüm fertler için önemli olan spor, çocuklar için de önemlidir. Büyüme ve gelişme çağındaki çocukların bedenlen, zihnen ve ruhen sağlıklı büyüebilmeleri için spor çok önemli bir uğraş olarak görülmektedir. Mengütay (2006) sporun insan gelişimine en etkili olduğu dönem olarak çocukluk döneminin olduğunu belirtmiştir. Sporun sağlıklı bir toplumun oluşmasındaki önemini anlaşılmasıyla çocukların fiziksel aktivitelere yönlendirilmesine neden olmuştur. Yetim (2011)'e göre spor, çocuklar ve gençlerin sosyal, bedensel ve ruhsal yönden gelişmesine katkı sağlayan aktivitelerdir.

Bal (2010)' a göre beden eğitim ve spor faaliyetleri, özellikle çocukluk döneminde gelişimi destekleyen; çocukların fiziksel, kassal ve zeka yönünden gelişimine önemli katkı sağlayan fiziksel aktivitelerdir.

Çocukların düzenli fiziksel aktivite ve spora katılması;

- Çocuğun kendine güven duygusu, sportmenlik gibi sosyal becerilerinin gelişmesine yardımcı olur.
- Yaşam boyu fiziksel aktivitelere katılma alışkanlığı sağlayarak kendi bedenine saygı duymayı sağlar.
- Fiziksel aktivite ve spor arkadaşlık duygusunu geliştirerek diğer alanlardaki başarı düzeyini de yükseltir (Livanelioğlu, 2006).
- Düzenli fiziksel aktivite ve spor yapma alışkanlığının çocukluk çağında kazanılması daha ileriki yaşlarda oluşabilecek bedensel ve zihinsel bozuklukların önüne geçebilmektedir (Takken ve ark. 2003).
- Çocuklukta başlanan spor, bireylerin iyi alışkanlıklar edinmesinde, insanlarla iyi iletişim kurabilmesinde ve devam ettirebilmesinde önemli bir etken olarak görülmektedir (Mengütay, 2006, s. 113-114).

Çocukların spora katılımı, çocuğun yaşadığı çevre, aile, okul gibi sosyo-kültürel faktörler ile ekonomik faktörlerin etkilediğine ilişkin çalışmalar yer almaktadır (Ünver ve ark., 1991: Erkal,1982: Erkal 1998: Muratlı, 2013: Güçlüöver 2019: Gökdoğan 2007: Döşylmaz 1992).

2.MATERYAL YÖNTEM

2.1.Evren Örneklem

Araştırmanın evreni Kayseri Büyükşehir Belediyesinde futbol ve basketbol branşında yaz ve kış spor okuluna devam eden 7-12 yaş grubu çocuklarıdır. Araştırmanın çalışma grubunu ise bu okullara devam eden 287 gönüllü, futbol ve basketbol branşındaki öğrenciler oluşturmaktadır.

2.2.Araştırmanın Modeli

Araştırmada betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırılacak grubun tutumları, inançları, görüşleri tespit edilmek için betimsel tarama modeli uygulanmıştır (McMillan ve Schumacher, 2006: 25).

2.3.Veri Toplama Aracı

Sunay ve arkadaşları (1996) tarafından geliştirilen Branş Katılım Ölçeği 27 maddeden ve 3 alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçek, Kayseri Büyükşehir Belediye'sinin organize ettiği Yaz ve Kış Spor Okuluna devam eden 7-12 yaş grubundaki çocuklara uygulanmıştır.

2.4.Verilerin Analizi

Araştırmaya katılan öğrencilerin ölçekten aldıkları puanlar; frekans, yüzde, aritmetik ortalama, standart sapma, ikili değişkenlerde bağımsız örneklem için t- testi, çoklu değişkenlerde tek yönlü varyans analizi uygulanmıştır. Farkın hangi değişken lehine olduğunu belirlemek için ise Tukey testi uygulanmıştır.

3.BULGULAR

Tablo 1 : Normallik Varsayımı

Faktör	SKEWNESS	KURTOSİS	KOLMOGOROV-SMİRNOW
Branş Seçimi	,297	-,756	1,471
Spor beklenti Tutum	2,865	1,359	5,798
Spor Yapma Amacı	,572	-,275	2,193

Verilerin çarpıklık ve basıklık değerleri ölçek boyutları için $-2 < X < +2$ (Şencan, 2002) aralığında olduğu için normal dağılım gösterdiği kabul edilmiştir. Kolmogorov-Smirnov Z testi sonucunda parametrik testin yapılmasına karar verilmiştir.

Tablo 2 : Güvenirlilik Katsayıları

Faktör	Güvenirlilik katsayısı (Cronbach Alpha)
Branş Seçimi	,818
Spor beklenti Tutum	,680
Spor Yapma Amacı	,767

Tablo 3: Çalışma Grubuna İlişkin Kişisel Bilgiler

	Alt Gruplar	Frekans (f)		Yüzde (%)	
Cinsiyet	Kadın	111		38,7	
	Erkek	176		61,3	
	Toplam	287		100,0	
Spor Branşı	Futbol	120		41,8	
	Basketbol	167		58,2	
	Toplam	287		100,0	
Yaşınız	9 Yaş	62		21,6	
	10 Yaş	56		19,5	
	11 Yaş	54		18,8	
	12 Yaş	115		40,1	
Ailenin Aylık Geliri	Toplam	287		100,0	
	1500 TL ve Altı	36		12,5	
	1501-2500 TL Arası	98		34,1	
	2501-3500 TL Arası	66		23,0	
	3501 TL ve Üzeri	87		30,3	
Ailenin Eğitim Durumu	Toplam	287		100,0	
	İlkokul	31		10,8	
	OrtaOkul	56		19,5	
	Lise	91		31,7	
	Üniversite	109		38,0	
	Toplam	287		100,0	

Tablo 3'te görüldüğü üzere, çalışmaya en yüksek oranda erkekler (%61,3) katılmıştır. Çalışma grubunu en fazla 12 yaşındaki (%40,1) çocuklar oluşturmuştur. Çalışmaya en fazla üniversite mezunu velilerin (%38,0) katıldığı görülmüştür.

Tablo 4/a. Branş Seçimine Etki Eden Etmenler

Branş Seçimine Etki Eden Etmenler	N	X	Ss
1 Anne baba ve kardeşin, spora katılmanızda etkisi oldu mu?	287	4,0488	1,17568
2 Antrenörünüzün spora katılmanızda etkisi oldu mu	287	3,5540	1,55203
3 Arkadaş ve akran grubunun, spora katılmanızda etkisi oldu mu?	287	2,9965	1,50639
4 Beden Eğitimi öğretmenin, spora katılmanızda etkisi oldu mu?	287	1,00	1,52604
5 Çevre koşullarının (mahalle gibi) spora katılmanızda etkisi oldu mu?	287	1,00	1,52716
6 Okul spor salonu ve tesislerinin spora katılmanızda etkisi oldu mu?	287	1,00	1,59875
7 Televizyon kanallarının spora katılmanızda etkisi oldu mu?	287	1,00	1,45734
8 Basın-Yayın organlarının spora yönelmedeki etkisi oldu mu?	287	1,00	1,49019

1-Hiç 2-Az 3-Orta 4-Çok 5-Çok Fazla

Tablo 4/a'ya göre branş seçiminde anne-baba ve kardeşlerin etkisi 4,0488 ortalama ile çok etkili olduğu, branş seçiminde arkadaş ve akran grubunu etkisi ise 3,5540 ortalama ile orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 4/b. Spor Beklenti ve Tutumlar

Spor Beklenti ve Tutumlar	Katılıyorum		Katılmıyorum	
	N	%	N	%
1 İlgili spor branşını seviyorum.	281	97,9	6	2,1
2 Başarı kazanmaktan zevk duyarım	284	99,0	3	1,0
3 İlgili spor branşıyla uğraşarak sağlıklı olmak istiyorum.	277	96,5	10	3,5
4 Spor yaparak boş zamanlarımı olumlu değerlendirme istiyorum.	281	97,9	6	2,1
5 Sporun olumlu katkılarından haberdar olmak istiyorum.	273	95,1	14	4,9
6 Arkadaşlarımla birlikte bir takım ruhu içinde hareket etmek istiyorum.	275	95,8	12	4,2
7 Sporcu olarak arkadaşların arasında tanınıp sevilme ve sayılmak istiyorum.	267	93,0	20	7,0
8 Kolayca bir arkadaş grubunun üyesi olmak istiyorum.	237	82,6	50	17,4
9 Maddi geliri arttırmak istiyorum	206	71,8	81	28,2

Tablo 4/b'ye göre sporcuların branş seçimi ve tutumu ölçek maddeleri yüksek oranda olumlu olduğu görülmektedir.

Tablo 4/c. Spor Yapma Amacı

Spor Yapma Amacı	Katılıyorum		Katılmıyorum	
	N	%	N	%
1 Sağlıklı olmak ve sağlığımı korumak istiyorum.	283	98,6	4	1,4
2 Milli takıma seçilmek, milli olmak istiyorum.	252	87,8	35	12,2
3 İyi bir fiziki görünüme sahip olmak istiyorum.	267	93,0	20	7,0
4 Antrenör olmak istiyorum.	142	49,5	145	50,5
5 İlerde sporla ilgili üniversite düzeyde eğitim görmek istiyorum.	216	75,3	71	24,7
6 Çevresiyle spor yapan popüler bir insan olarak ilişkilerini sürdürmek istiyorm	239	83,3	48	16,7
7 İyi bir sporcu olmak ve hayatını spor yaparak kazanmak istiyorum.	237	82,6	50	17,4
8 Maddi olanaklara kavuşmak istiyorum.	214	74,6	73	25,4
9 Beden Eğitimi öğretmeni olmak istiyorum.	111	38,7	176	61,3
10 Hakem olmak istiyorum.	80	27,9	207	72,1

Tablo 4/c'ye göre spor yapma amacı; katılımcılar, güzel bir fiziki görünüme sahip olma ve sağlıklı olma amaçlarının yanında ilerde sporla ilgili üniversite düzeyinde eğitim almak ve sporcu olmak ve popüler olmak için spor yaptıklarını belirtmişlerdir. Hakem olmak için spor yapma amacı en düşük oranda olduğu görülmüştür.

Tablo 5. Yaş Durumuna Göre ANOVA Sonuçları

		KT	N	X	F	P
Branş Seçimine Etki	Gruplar Arası	2,294	3	,765	,788	,502
	Eden Ort.	274,801	283	,971		
	Toplam	277,096	286			
Spor Beklenti Tutum	Gruplar Arası	,003	3	,001	,060	,981
	Ort	5,273	283	,019		
	Toplam	5,277	286			
Spor Yapma Amaç	Gruplar Arası	,303	3	,101	2,037	,109
	Ort	14,045	283	,050		
	Toplam	14,349	286			

Tablo 5'e göre çocukların branş seçiminde yaş durumu değişkenine göre "Branş Seçimi, Spor Beklenti Tutumu ve Spor Yapma Amacı" boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Tablo 6. Cinsiyete Göre T- testi Sonuçları

Cinsiyet		N	X	Sd	F	P
Branş Seçimine	erkek	176	2,9446	,94545		,760 ,468
Etki Eden Ort	kadın	111	2,8559	1,04504		
Spor Beklenti Tutum	erkek	176	1,0732	,13942	,171	,394
Ort	kadın	111	1,0871	,13010		
Spor Yapma Amaç	erkek	176	1,2733	,20736	8,567	,137
Ort	kadın	111	1,3153	,24687		

Tablo 6'ya göre çocukların branş seçiminde cinsiyet değişkenine göre "Branş Seçimi, Spor Beklenti Tutumu ve Spor Yapma Amacı" boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Tablo 7: Branşa Göre T testi Sonuçları

Spor Branşı		N	X	Sd	F	P
Branş Seçimine Etki	futbol	120	3,4281	,96806		4,844 ,0000
Eden Ort	basketbol	167	2,5382	,81504		
Spor Beklenti Tutum Ort	futbol	120	1,0444	,13995		5,486 ,0000
	basketbol	167	1,1031	,12766		
Spor Yap Amaç Ort	futbol	120	1,1858	,17837		7,127 ,0000
	basketbol	167	1,3641	,22420		

Tablo 7'ye göre çocukların branş seçiminde spor branşı değişkenine göre "Branş Seçimi" boyutunda futbol branşı lehine istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur. "Spor Beklenti Tutumu ve Spor Yapma Amacı" boyutlarında ise fark basketbol branşı lehine istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur.

Tablo 8: Ailenin Gelir Durumuna İlişkin ANOVA Sonuçları

		N	X	Sd	F	P	Tukey
Branş Seçimi Ort	1500 Tl altı	36	3,2917	1,04881			
	1501-2500 tl arası	98	2,9209	,99181			1500 tl ve altı
	2501-3500 tl	66	3,0246	1,03548	4,209	,006	3501 tl ve üzeri
	3501 tl ve Üzeri	87	2,6537	,84665			
	Toplam	287	2,9103	,98431			
Spor Bek ve Tutum	1500 tl altı	36	1,0525	,17715			
	1501-2500 tl	98	1,0578	,10490			3501 tl ve üzeri
	2501-3500 tl	66	1,0825	,15136	2,812	,040	1500 tl altı
	3501 tl ve Üzeri	87	1,1098	,13070			1501-2500tl
	Toplam	287	1,0786	,13583			
Spor Yapma Amacı Ort.	1500 tl altı	36	1,2056	,26071			
	1501-2500 tl	98	1,2024	,22002			3501 tl ve üzeri
	2501-3500 tl	66	1,2682	,22475	5,142	,002	1501-2500 tl
	3501 tl ve Üzeri	87	1,3598	,19437			
	Toplam	287	1,2895	,22399			

Tabloya 8'e göre çocukların branş seçiminde ailenin gelir durumu değişkenine göre "Branş Seçimi alt boyutunda 1500 tl ve altı gelire sahip ailelerin 3501 tl ve üstü gelire sahip aileler arasında fark olduğu belirlenmiştir. Fark, 1500tl ve altı gelire sahip ailelerin lehine anlamlıdır.

Spor Beklenti Tutumu alt boyutunda 3501 tl ve üstü gelire sahip aileler ile 1500tl ve altı,1501-2500 tl gelire sahip aileler arasında fark olduğu belirlenmiştir. Fark, 3501 tl gelire sahip ailelerin lehine anlamlıdır.

Spor Yapma Amacı alt boyutunda 3501 tl ve üstü gelire sahip aileler ile 1501-2500 tl arası gelire sahip aileler arasında fark olduğu belirlenmiştir. Fark, 3501 tl ve üstü gelire sahip ailelerin lehine anlamlıdır.

Tablo 9. Eğitim Durumu ANOVA Sonuçları

		KT	N	X	F	P	Tukey
Brnş Seçimi Ort	Gruplar Arası	5,340	3	1,780	1,854	,138	-
	Gruplar İçi	271,756	283	,960			
	Toplam	277,096	286				
Spor Beklenti Tut Ort	Gruplar Arası	,036	3	,012	,653	,582	-
	Gruplar İçi	5,240	283	,019			
	Toplam	5,277	286				
Spor Yap Amaç Ort	Gruplar Arası	,520	3	,173	3,545	,015	Üniversite
	Gruplar İçi	13,829	283	,049			İlkokul
	Toplam	14,349	286				

Tablo 9'a göre çocukların spor branşı seçimi ile velilerin eğitim durumu değişkenine göre "Branş Seçimi ve Spor Beklenti Tutumu alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Spor yapma amacı alt boyutunda ise üniversite mezunu veliler ile ilkököl mezunu veliler arasında üniversite mezunu velilerin lehine fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur.

4.TARTIŞMA

Öğrencilerin spor branşı seçiminde Beden eğitimi öğretmenlerinin etkili olmadığı buna karşın anne-baba ve kardeşlerin etkisi 4,0488 ortalama ile yüksek olduğu tespit edilmiştir. Branş seçiminde arkadaş ve akran grubunun etkisi ise 3,5540 ortalama ile orta düzeyde olduğu sonucuna varılmıştır. Amman ve İkizler (2000) ve Demir (2007) yapmış oldukları çalışmalarda ailelerin çocukları spora güdülemede ve spor branş seçiminde arkadaş grubu ve çevreyle birlikte önemli bir yere sahip olduğunu belirtmişlerdir. Öte yandan Performans tenisi yapan sporcuların bu spora başlamasında ailelerinin çok önemli yere sahip olduğunu buna karşın beden eğitim öğretmenlerinin etkisinin çok az olduğu belirtilmiştir (Yıldırım ve Sunay 2007). Başkül (2019) ve Demir (2007) yapmış oldukları çalışmalarda çocukların spora başlamada beden eğitimi öğretmenlerinin etkisinin çok yüksek olduğu sonucuna ulaşması, Şahan ve diğ. (2012) yapmış oldukları çalışmada da sporcuların branş seçiminde antrenörlerin yerinin çok önemli olduğunu belirtmeleri bu çalışma ile örtüşmemektedir. Çocukların spora başlama ve branş seçiminde beden eğitimi öğretmenleri ve antrenörlerin katkısının olduğunu belirten çalışmalar olsa da literatürlere baktığımızda genel olarak ailelerin çocukların spora katılmasında ve branş seçiminde çok etkili olduğu ve çevrenin de spor branşı seçimi ve spora katılımda önemli bir yere sahip olduğu görülmektedir.

7-12 yaş grubu öğrencilerin spor beklenti ve tutumlarının yüksek oranda olumlu olduğu, spor yapma amaçlarının; sağlıklı olmak, iyi bir fiziki görünüme sahip olmak, milli takıma seçilmek, popüler olmak, iyi bir sporcu olmak, hayatını spor yaparak kazanmak, ilerde sporla ilgili üniversite düzeyinde eğitim görmek olduğunu belirtmişlerdir. Hakem olmak için spor yapma amacı ise en düşük oranda olduğu görülmüştür. Bu çalışmaya benzer olarak; Şimşek ve Gökdemir'in (2006) "ortaöğretimde atletizm yapan sporcu öğrencilerin atletizm branşına yönelme nedenleri ve beklentileri" adındaki çalışmasında öğrencilerin başarı hazzı, arkadaşları arasında popüler olabilme ve atletizmi sevmeleri bu çalışmayla paralellik göstermektedir.

Spor faaliyetleri çocukların fiziksel, sosyal ve kültürel yönden gelişmesini sağlamaktadır (Er 2010). Ergün (1993), Çelik ve Şahin (2013) çalışmalarında sporun fiziksel gelişime katkısının olduğunu belirtmişlerdir. Başel (2010) çalışmasında sporun çocukları fiziksel ve zihinsel yönden geliştirdiğini belirtmiştir. Literatürlerdeki benzer çalışmalara bakıldığında sağlıklı olmak, popüler olmak ve ilerde sporla ilgili bir okula devam etmek için çocukların spor yapmayı tercih ettiklerini söyleyebiliriz.

7-12 yaş grubu çocukların branş seçiminde yaş durumu değişkenine göre "Branş Seçimi, Spor Beklenti Tutumu ve Spor Yapma Amacı" alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır. Demirel (2007) "Afyonkarahisar İlindeki Öncelikli Spor Branşlarının Tespiti" adındaki çalışmada branş seçiminin yaş değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bulunması bu çalışmayla örtüşmemektedir. Bu sonuç, 7-12 yaş grubu çocuklarının spor branşı seçme konusunda yeteri kadar bilince sahip olmamasıyla açıklanabilir.

Çocukların branş seçiminde spor branşı değişkenine göre "Branş Seçimi" alt boyutunda futbol branşı lehine istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur. Dietl ve ark. (2011)'nin yapmış oldukları çalışma da bu çalışmayla örtüşmektedir. Ekonomik getirisi ve popüleri yüksek olan futbol branşının seçilmesi olağan bir durumdur. "Spor Beklenti Tutumu ve Spor Yapma Amacı" alt boyutlarında ise fark basketbol branşı lehine istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur.

Çocukların branş seçiminde ailenin gelir durumu değişkenine göre "Branş Seçimi alt boyutunda 1500 tl ve altı gelire sahip ailelerin 3501 tl ve üstü gelire sahip aileler arasında fark istatistiksel olarak 1500tl ve altı gelire sahip ailelerin lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. Spor Beklenti Tutumu alt boyutunda 3501 tl ve üstü gelire sahip aileler ile 1500tl ve altı,1501-2500 tl gelire sahip aileler arasında 3501 tl gelire sahip ailelerin lehine istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur. Spor Yapma Amacı alt boyutunda 3501 tl ve üstü gelire sahip aileler ile 1501-2500 tl arası gelire sahip aileler arasında 3501 tl ve üstü gelire sahip ailelerin lehine fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Demirel (2007) yapmış olduğu çalışmada branş seçimi ile gelir seviyesi arasında istatistiksel olarak anlamlı farkın bulunması bu çalışmayla örtüşmektedir. Gelir seviyesi düşük aileler çocuklarının branş seçmelerinde ekonomik getirisi yüksek olan futbolu tercih ederek çocuklarının "popüler ve çok para kazanan sporcular" olabileceği düşüncesinden kaynaklandığı düşünülebilir. Spor Beklenti Tutumu ve Spor Yapma Amacı alt boyutlarında gelir seviyesi yüksek ailelerin ortalamalarının daha yüksek olduğunu söyleyebiliriz. Ekonomik gelirleri yüksek olan ailelerin, "çocuklarının sporu sağlıklı olabilmek için yapıyor" görüşünde olmaları beklenen bir durumdur.

Çocukların branş seçiminde velilerin eğitim durumu değişkenine göre "Branş Seçimi ve Spor Beklenti Tutumu alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır. Spor yapma amacı alt boyutunda ise üniversite mezunu veliler ile ilkökul mezunu veliler arasında üniversite mezunu velilerin lehine fark anlamlı bulunmuştur. Üniversite mezunu anne -babalar çocuklarının spor yapmasındaki amaçları konusunda daha bilinçli olmaları olağan görülmektedir. Demirel (2007) çalışmada velilerin eğitim durumu ile Spor branşlarının tespiti ve spor branşlarının belirlenmesinde fark yüksek eğitime sahip velilerin lehine anlamlı bulunması bu çalışmayı destekler niteliktedir.

5.SONUÇ VE ÖNERİLER

- Ailelerin, spor branşı seçiminde etkisinin yüksek olduğu,
- 7-12 yaş grubu öğrencilerin spor beklenti ve tutumlarının yüksek oranda olumlu olduğu, spor yapma amaçlarının; sağlıklı olmak, iyi bir fiziki görünüme sahip olmak, milli takıma seçilmek, popüler olmak, iyi bir sporcu olmak, hayatını spor yaparak kazanmak, ilerde sporla ilgili üniversite düzeyinde eğitim görmek olduğu,
- 7-12 yaş grubu çocuklarının spor branşı seçme konusunda yeteri kadar bilince sahip olmadığı,
- Gelir durumu yüksek ailelerin, çocuklarının sağlıklı olması amacıyla spor yaptırdıkları sonucuna ulaşılmıştır.
- Çocukların branş seçiminde velilerin eğitim durumunun önemli olmadığı sonucuna varılmıştır.
- Spor faaliyeti bir bütün olarak düşünüldüğünde spor için gerekli olanakların birbirini tamamlayıcı özellikleri vardır. Ailelerin eğitim seviyesi, ekonomik durumları gibi nedenler çocukların uygun spor branşı seçiminde etkili olabileceği düşünülebilir.
- Okullarda veya halk eğitim merkezlerinde velilere yönelik sporun önemi ve branşları konusunda seminerler düzenlenmelidir.
- Belediyeler o bölgede kabul gören spor branşlarına yönelik mahalleler arası çocuk turnuvaları düzenleyebilir.
- Spor branşı seçimi konusunda önemli görülen spor salonları her okula yapılmalıdır.
- Benzer çalışma farklı yaş gruplarına da düzenlenebilir.

KAYNAKÇA

- Akpınar, S. (1998). *Kahramanmaraş Halkının Spora Karşı Yönelimi, Bunun Mevcut Spor Tesisleri ile Mukayesesi Ve İşletmeciliğine Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi Beden Eğitimi ve Yüksek okulu.
- Amman MT. İkizler HC. (2000). Spora Motive Etmede Sosyal Faktörlerin Etkisi. *Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi*, İstanbul.
- Bal, E.(2010). *İlköğretim Okullarındaki Beden Eğitimi Dersinin Yapılmasında Karşılaşılan Yetersizliklerin Giderilmesinde Yönetici ve Öğretmenlerin Rolü*. Yüksek Lisans Tezi. Yeditepe Üniversitesi, İstanbul.
- Başal, H. A. (2010). *Geçmişten günümüze Türkiye’de geleneksel çocuk oyunları*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Başkül, S. (2019). Elit Sporcuların Branş Seçiminde Beden Eğitimi Öğretmeninin Etkisi (Artvin, Rize, Trabzon İlleri Örneği) Yüksek Lisans Tezi, Trabzon Üniversitesi Eğitim Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı.
- Celik, A., ve Şahin, M. (2013). Spor ve çocuk gelişimi. *The Journal of Academic Social Science Studies JASSS-International Journal of Social Science*, 6(1), 467-478.
- Demir, M. (2007). *Kahramanmaraş Bölgesinde Sporcuların Futbol, Basketbol ve Atletizmde Katılmasında Rol Oynayan Motivasyonel Faktörlerin Belirlenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Sütçü İmam Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kahramanmaraş.
- Demirel, E., (2007). *Afyonkarahisar İlindeki Öncelikli Spor Branşlarının Tespiti ile Bu Branşların Seçimine Etki eden Sebeplerin Araştırılması ve Kitle Sporunun Yaygınlaşması Açısından Değerlendirilmesi*. Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Dietl Helmut M., (2011). Lang Markus; Rathke Aleksander, The Combined Effect of Salary Restrictions and Revenue Sharing Insports Leagues. *Author(s): Source: Economic Inquiry, Volume: 49 Issue: 2 Pages: 447-463*.
- Döşyılmaz, E. (1998). *Kahramanmaraş Bölgesinde Öncelikli Spor Branşları ve Tesis Politikaları*. Yüksek Lisans Tezi, Sütçü İmam Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kahramanmaraş.
- Er, F. (2010). *Düzenli Spor Yapan ve Yapmayan Üniversite Öğrencilerinin Fiziksel Uygunluk Düzeyleriyle Akademik Başarıları Arasındaki İlişkinin Karşılaştırılması*. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi EBE.
- Ergün, M. (1993). *İnsan ve Eğitimi (Meolana Üzerine Bir Deneme)*. Ankara: Ocak Yayınları.
- Erkal, M. (1982). *Sosyolojik Açıda Spor*. İstanbul: Filiz Kitap Evi.
- Erkal, M. Güven,Ö., Ayan, D. (1998). *Sosyolojik Açıda Spor*. İstanbul: Der Yayınevi.
- Fişek, K. (1983). *Devlet politikası ve toplumsal yapıyla ilişkileri açısından spor yönetimi*. Ankara: AÜ SBF.
- Gökdoğan, D. (2007). *Kahramanmaraş İlindeki Öncelikli Spor Branşlarının Tespiti İle Bu Branşların Seçimine Etki eden Sebeplerin Araştırılması Ve Kitle Sporunun Yaygınlaşması Açısından Değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Beden Eğitimi Ve Spor Anabilim Dalı.
- Güçlüöver, A., Şahin, İ.N Esen, H.T., (2019). Sporda Yetenek Seçimi ve Spora Yönlendirmede 9-10 Yaş Çocukların Fiziksel Özellikleri ve Performans Profillerinin İncelenmesi: Kırıkkale Örneği. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*.
- Livanelioğlu, K. (2006). *Çocuk sporcu sağlığı*. Ankara.
- Mengütay, S. (2006). *Çocuklarda hareket gelişimi ve spor*. İstanbul: Morpa.
- McMillan, H. & J. Schumacher, S. (2006). *Research in education evidence-based inquiry*. 6th Edition, Boston: Allynand Bacon Inc.
- Muratlı, S. (2013). *Çocuk ve Spor*. Ankara: Nobel Basımevi.
- Sahan H., Ulukan M. ve Temel V., (2012). Determination of the communication skills of the Professional football teams in Turkish super league. *Energy Education Science And Technology Part B-Social And Educational Studies*, Volume: 4 Issue:3 Pages: 1433-1440.
- Sunay, H. ve Saracaloğlu, A. S. (2003). Türk sporcusunun spordan beklentileri ile spora yönelen unsurlar. *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 1(1), 43-48.
- Şimşek, D. ve Gökdemir, K. (2006). Ortaöğretimde Atletizm Yapan Sporcu Öğrencilerin Atletizm Branşına Yönelme Nedenleri ve Beklentileri. *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 4 (3), ss. 79-153.
- Takken, T. N. (2003). Physical activity and health related physical fitness in children with juvenile idiopathic arthritis. *Annals of the Rheumatic Diseases*, 62(9), 885-889.
- Tükenmez, M. (2009). *Toplumbilim ve spor*. İstanbul: Kaynak Yayınları.
- Türk Dil Kurumu. *Türkçe sözlük*. Ankara: TDK.
- Ünver, Ö., ve ark. (1991). *12-24 Yaş Gençlerin Sosyo-Ekonomik Sorunları*. Ankara: Gazi Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu Matbaası.
- Voight, D. (1998). *Spor sosyolojisi (A. Atalay, Çev.)*. İstanbul: Alkım.
- Yetim, A. (2011). *Sosyoloji ve spor*. Ankara: Berikan.
- Yıldırım, Y. ve Sunay, H. (2007). Türkiye’de performans tenisi yapan sporcuların tenise başlama nedenleri ve beklentileri. *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 7(3), 103-109.
- Yüksel Y., Hekim M, Gürkan O. (2014). Ortaöğretim Öğrencilerinin Sağlıklı Yaşam Davranış Biçimlerinin Fiziksel Aktiviteye Katılım ve Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi. III. *Sakarya’da Eğitim Araştırmaları Kongresi*, Sakarya Üniversitesi, s. 326-333.